

Soleiðis fígga vit loysingina?!?

VAR ein av yvirskriftunum í 14. Sept. undan seinasta vali. Men innihaldið var eitt neyðaregg, ið reisti fleiri spurningar uttan at geva nakað svar. Stóðan í dag er ikki óðrvisi. Hvussu fígga vit loysingina? Hetta er ein sera viðkomandi spurningur fyri flestallir føroyingar, og svarið eigur at vera meira ítróttligt enn: „táð nú karmarnir fyri føroysku búskapari eru broyttir...táð vit sjálvi hava ábyrgdina fyri egnum landi...táð sjálvræðið hevur skapt nýggjar fyrtreytir...táð blokkurin ikki longur avlagar búskap okkara...osfr.“

FLESTALLIR búskaparfrøðingar eru á einum máli um, at Føroyar kunnu vera sjálvbjargnar, men at hetta kostar vælferð. Hesa uppfatan hava Paldam, Skak-Nielsen, umframt fleiri føroyskir búskaparfrøðingar. Tá Høgni Hoydal sigur, at blokkurin ikki rindar fyri føroyska vælferð, eigur hann at vera fegin um, at hann sleppur frá at siga hetta til eina samfelagsfrøðiliga próvtøku - annars hevði hann verið noyddur at fyrireika seg til nýggja próvtøku.

HÓAST seinasta „Krosskast“ í SVF var áhugavert, so kom kortini ikki nógv nýtt fram. Fullveldismálaráðharni ferðir fram, at í 1998 vóru lánsgjöld landskassans á stóð við blokkin. Men einki verður sagt um, at reallónin í dag er 20% lægri enn í 1990. Hetta krevja fakfeløgini nú at fáa aftur, uttan at haddi er tikið fyri hesum á fíggarlóginum. HH „gloymir“ eisini at fortelja okkum, at heildarveitingin úr Danmark er munandi størri enn blokkun. T.d. rindar danski staturin fyri lægri, dómssvald, uttanríkisráðgjøf, verju, kirkju, útbúgvingarstøðul, útbúgvingar, kríggspensjón v.m. So hóast blokkur-lánsgjöld, so resta fleiri hundrad milliónir kr. í, men fullveldið skal ikki ganga útyvir vælferð fólksins - sigst.

FÓLKAFLOKKURIN meinar, at vit hava eina alt ov stóra almenna umsting, og at her kann sparast nógv. Tjódveldisflokkurin meinar, at blokkurin avlagar búskapin, og at lønsemið økst, tá blokkurin er horvin. Fólkaflokkurin eigur at siga okkum, hvussu mong og hvørji almenn starvsfólk, ið skulu koyrast til hús aftaná, at fullveldið er „bjargað“, og hvat hetta kemur at kosta samfelagnum í t.d. ALS ella forsorgarjáttan. Tjódveldið eigur at fortelja okkum, hvussu eitt nú fiski- ella alivinnan kann fáa betri lønsemi, av tí at landskassin fær færri pengar frá danska statinum. Tað øvugt kann lættliga gerast veruleiki, at av tí at heildarveitingin minskar, verður tað almenna noygt at skatta t.d. vinnulívið harðari og harvið gera kappingarferið veri.

FÍGGJARLÓGARUPPSKOTIÐ 1999 er ein stór skomm fyri fullveldið Føroyar! 900 mi. í blokkintøkum, umframt aðrar veitingar frá danska statinum. Fiskiskapur og fiskaprisir eru metstórir og ílegurnar á fíggarlóginum eru óvanliga lágar samanborið við bruttúðarúttøkuna. Kortini er avlopið hjá fullveldislandsstýrinum bert 100 mi. Í fíggarlógaruppskotinum fyri 99. Heilsuverkið hevur í dag stórar ílegur og abótur fyri neyðini. Tað er bert ein spurningur um tíð, so slepst ikki ímillum oyggjamar, av tí at strandfaraskipini í meðal eru umleið 30 ára gomul. Pensjónimar eru so afturútsigdar, at vit ikki kunnu bjóða eldra ættarliðnum mannsømlig kor. Men tá heildarveitingin er horvin, tá verða lívkorini betri smb. fullveldislandsstýri. Skil tað hvør ið vil.

TRÁÐANIN eftir stóri sjálfstýri er náttúrlig, og hon er røtt og skilagóð. Spurningurin er, hvussu vit gera hetta. Samgongan vil fullveldisfólkini her og nú, sambandið vil einki annað enn lata standa til, og javnaðarflokkurin vil nakað, sum liggur mitt ímillum. Hvør enn hevur og fær rætt, so eigur einki at verða dult ella fjalt. Allir spurningar eiga at verða umræddir og svaraðir. Tað kemst ikki uttan um, at lívifóturin verður lækkjaður, verður hetta ikki gjørt við skili og stíg fyri stíg. Annars fáa vit nakrar sosialar trupulleikar, sum neyvan nakar er førur fyri at ímynda sær í dag. Javnaðarflokkurin hevur fingið skotið í skógvarnar, at hann hevur verið ov lítið ítróttligur í síni sjálfstýrskós. Tað kunnu helst mong taka undir við. Áhugavert verður at hoyra, hvørji bók flokkurin hevur, nú hann kemur við faldara í hvørt hús.

Sosialurinn

Viðmerking:

Steintalvur og semjur

At seta fólk í bás er helst ein partur av politiska spælinum. Í sambandi við eitt stórmál sum at seta eina grundlógarnevd, vóru fleiri ferðir samanberingar gjørdar millum ætlanirnar hjá landsstýrinum og religiön. Tingmenn vóru róptir apostlar. Samanberingar vóru gjørdar millum ein landsstýrismann, sum leggur eitt uppskot fram, og Móses, sum kom niður av fjallinum við steintalvunum.

Sjálvandi kunnu vit velja at taka tað sum skemt og svara aftur, at tað verður helst neyðugt at hava lógaruppskotið á steintalvum, so leingi ein ávisur sambandsmaður situr á tingi.

Vantandi virðing

Men eg haldi tað er vantandi virðing fyri religiönini, at brúka hesar samanberingar. Politiska málið um sjálfstýrið snýr seg sjálvsagt um at trúgva uppá felagsskap og felags mál hjá føroysku tjóðini, sum grundarlag fyri einum sjálvberandi samfelag. Men tað eigur ikki vevjast saman við trúnað. Einar sjálfstjóðgar Føroyar skulu hinvænt tryggja í síni grundlóg, at vit kunnu virka saman uttan mun til ymsar politiskar og trúnaðarlígar spurningar.

Hin hugsanin um, at føroyska vælferðin skal koma

frá einum donskum statskassa til ævigar tíðir, bara vit skikka okkum væl móttvegis donskum politikarum, minnir eftir mínun tykki meira um eitt slag av avgudadyrkan. Í hvussu er, er talan um trúgv uppá eina megi, sum vit ikki hava ræðið á fólkaraðisliga.

Eitt gott útspæl

Kortini haldi eg, at tað er gleðiligt at allir flokkar fara at taka lut í grundlógararbeiðnum við opnum sinni. Og bæði undir viðgerðini av uppskotinum um grundlógarnevd og seinni í sjónvarpssendingini „Krosskast“, hómi eg møguleikan fyri at finna ta breiðari semjuna, sum vit øll ynskja. Formaður Javnaðarflokksins skjeyt upp, at blokkstuðulin skuldi minka burtur eftir einum frymili í mun til bruttúðarúrtekuna - ella framleiðsluna í landinum. Sum eg skilji tað, so merkir hetta, at tá framleiðslan fer upp og vøksur er í búskapinum, so verður blokkurin skorin niður í mun til hetta. Hóast eg siggi nógvir politiskar trupulleikar í eini slíkari loysn - t.d. um hetta gevur nakra veruliga ábyrgd - so haldi eg avgjørt vit eiga at víðgera ein slíkan møguleika.

Samgongan og landsstýrið hava jú ikki lagt seg fastan á hvussu blokkstuð-

ulin verður minkaður og tíanshaldur vita vit, hvat danska stjórnin kann ganga við til.

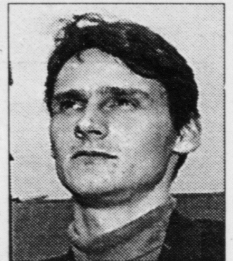
Semjur krevja greiðar støður

Eg tulki hetta tí sum ein møguleika fyri loksins at tosa í álvara um eina breiða semju. Samstundis kann eg endurtaka, at samgongan altíð er tilreiðar at samráðast við andstøðuna um at finna semjur. Tað sum hevur vantað higartil er júst, at onki ítróttligt útspæl er komið frá andstøðuni um, hvat hon ynskir. Áðrenn tað er komið á borðið ber heldur ikki til at finna semjur.

Tí vil eg mæla til, at Javnaðarflokkurin arbeiðir víðari við hesum og leggur eitt útspæl fram. Eg hugsi neyvan, at munurin er serliga stórur, tá samanum kemur. Samstundis vil eg minna á, at ein partur av arbeiðssetninginum hjá sáttmálanevndini, sum landsstýrið hevur sett, er at lýsa dømir um skipanir, sum liggja millum heimastýrisskipanina og fullveldi. Hetta skal tryggja eitt sakligt grundarlag undir politisku viðgerðini av ymsu møguleikum.

Gott treysti

Vit nærkast jólam og nýggja árinum. Hóast skráðing í tinginum, haldi eg vit eiga at halda jól og nýggjár við

góðum vónum um komandi árið og framtíðina. Búskaparfrøðingar hava sliði fast, at vit tosa als ikki um nakað skráðil í einum búskapi uttan blokkstuðul - men um krøv til ein skilagóðan búskapar- og vinnulívspolitik. Orðaskiftið í almenninginum er á tremur við kjaki um møguleikar og krøv til framtíðina. Nærleigd og dugnalig fólk arbeiða nú burturav við at lýsa hesar møguleikar og krøv út í æsir. Bæði tingið og fólkid fáa alt hetta tilfar til viðgerðar, áðrenn tey skulu taka støðu til framtíðarskipanina. Vit hava sum ættarlið ein søguligan møguleika í einum grundlógararbeiði at víðgera tey grundleggjandi virðini, rættindini og skyldurnar í okkara samfelag. Og gleðiliga er, at annað beinið er um at koma úr skotgrøvnum millum samgongu og andstøðu, nú ítróttlig bók koma frá andstøðuflokkunum.

Høgni Hoydal
landsstýrismáður

Jólakonsert í Vesturkirkjuni

Havnakórið, Havnar Hornorkestur og G.H.M. Harmoniorkestur fara at framføra tónleik á jólakonsertini í Vesturkirkjuni sunnukvöldið kl. 20.00.

Í morgin, sunnudagin 13. desember kl. 20.00, verður Vesturkirkjan karmur um konsertina, sum er á hvørjum ári undan jólam.

Havnakórið undir leiðslu av Ólavi Hátún fer at syngja sangir, sum hoyra jólnum til, og fæstu gestirnir á jólakonsertum í Vesturkirkjuni, Havnar Hornorkestur, undir

leiðslu av Ova Olsen og G.H.M. Harmoniorkestur undir leiðslu av Atla Petersen og Kennet Jones, verða eisini við í ár. Harumframt fer Jógvan Thomsen at spæla orgulkoralir úr „Das Orgelbüchlein“.

Havnar Hornorkestur byrjar konsertina við 5 stuttum stykkjum. Teirra millum

eru »Einglar Guðs av himni hoga«, »Joy to the World« og »Gabriels message«. So fer Havnakórið at singja: »Julen har bragt.« og »Eitt barn er føtt í Betlehem«. Manskór úr Havnakórinum

syngur »Føgur er foldin«. G.H.M. endar konsertina, og teir fara at spæla »Christmas fantasie«, sum Jan de Haan hevur lagt til rættis og »Largo« av Händel.

Tøkk

Hjartaliga takka vit tykkum øllum, ið sýndu samkenslu, tá ið elskaða kona, mamma, vermmamma og omma okkara

SOLVEIG EMILIE KLEIN,

andaðist og varð jarðað.

Stóra tøkk til tykkum á B6 á Landssjúkrahúsinum fyri góða viðgerð og umsorgan undir longu sjúkralæguni.

Tøkk til allar prestarnar fyri trúliga vitjan og troystarrík orð.

Tøkk til kirkjutænaran, beraran, sangaran og tykkum mongu, sum fylgdu mammu til hennara seinasta hvíldarstað.

Tøkk fyri køkur, blómur, kransar og heilsanir.

Páll, Súsan, Jónur og Finnur

Fjølbroytt jólakonsert í Leirvík og Gøtu

Nú sunnudagin 13. desember, sum er triði sunnugur í advent, verður stór og fjølbroytt jólakonsert bæði í Leirvík og Gøtu. Tað er Felagskórið Gøta/Leirvík, ið fer at syngja bæði nýggjar og gamlar sálmar og sangir. Umframt at Felagskórið fer at syngja, verður eisini eitt barnakór at hoyra á konsertini.

Fyrra konsertin verður í Leirvík kirkju kl. 18 og seinna konsertin verður í Gøtu kirkju kl. 20.

Felagskórið Gøta/Leirvík